

ה"ת 5073/02/21 - חולוד עבד אל קאדר נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום לתעבורה במחוז תל-אביב (בת-ים)

ה"ת 5073-02-21 עבד אל קאדר נ' מדינת ישראל

בפני כבוד השופט אהרן האוזרמן

המבקשת

חולוד עבד אל קאדר

ע"כ עוה"ד מתן קניג

נגד

המשיבה

מדינת ישראל

ע"י עוה"ד רונית עמר ופזית הירשמן מדור תביעות

תעבורה, משטרת ישראל

החלטה

בפני בקשה להחזרת תפוס, פרטית "סקודה" מ.ר. 626-46-101 [להלן: "התפוס"] המוחזק בידי המשטרה מיום 01.01.21 לאחר שהנוהג בו עבר באמצעותו עבירות לכאורה של נהיגה במהירות מופרזת ונהיגה בקלות ראש עבירות על סע' 54(א) ו-62(2) לפקודת התעבורה.

1. ביום 01.01.21 בשעה 23:17 לערך, נתפס בעלה של המבקשת נוהג ברכב התפוס, לאחר שהרכב נמדד באמצעות מכשיר ממל"ז בכביש 20 סמוך לק"מ 28 לצפון, במהירות של **227 קמ"ש**, במקום בו המהירות המרבית המותרת הינה 90 קמ"ש. בעת ביצוע העבירות לכאורה ובעת שנעצר הרכב, ישבו ברכב לצד הנהג, המבקשת עצמה וכן 2 ילדיהם הקטינים (בני 3 ו-6).
2. נהג הרכב נעצר והובא לבית משפט עם הגשת כתב אישום, בבקשה למעצרו עד תום ההליכים. הנהג נעצר בהחלטתי עד לקבלת תסקיר מעצר ובהמשך ביום 19.01.21 שוחרר בהסכמת הצדדים (בטרם תסקיר) למעצר בית מלא בפיקוח ובערבויות. הנהג כפר בעבירות והמשך משפטו קבוע לתחילת שמיעת ראיות ביום 04.07.21 בפני מותב אחר [פל"א 327-01-21].
3. המבקשת הינה הבעלים הרשום כמופיע ברישיון הרכב, של הרכב התפוס. על פי הבקשה ולטענתה הרכב בבעלותה ומשמש אותה. המבקשת עותרת לשחרור הרכב לידיה.
4. עתה, מונחת בפני בקשה להחזרת התפוס שכן נטען כי הרכב נתפס בידי המשטרה שלא כדין ואף המשך החזקתו בידי המשטרה הינו שלא כדין. בנוסף, נטען כי גם אם בכוונת המשיבה להשתמש ברכב כראיה במשפט ואף לבקש בסופו של הליך את חילוטו, הרי שיש וניתן להסתפק באמצעים חלופיים לתפיסת הרכב בעין.
5. המשיבה בתגובה מתנגדת להחזרת התפוס. לטענתה, הרכב מוחזק בידי המשטרה כדין הוא עתיד לשמש ראייה במשפט וכן בכוונתה לעתור לחילוטו בסיום ההליך.

דין והכרעה

הסמכות לתפיסת הרכב:

עמוד 1

6. מקור הסמכות לתפיסת חפצים בידי המשטרה, הוא מכוח סעיף 32 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחידוש) [נוסח חדש], תשכ"ט - 1969 (להלן: ה"פסד"פ") הקובע כי:

"רשאי שוטר לתפוס חפץ, אם יש לו יסוד סביר להניח כי באותו חפץ נעברה, או עומדים לעבור, עבירה, או שהוא עשוי לשמש ראיה בהליך משפטי בשל עבירה, או שניתן כשכר בעד ביצוע עבירה או כאמצעי לביצועה".

7. בענייננו נטען כי המשטרה תפסה את הרכב מ-4 סיבות: העבירות החמורות שנעברו בו, הסיכון בהמשך ביצוע עבירות בו, הצורך הראייתי להצגתו במשפט, ותפיסת אמצעי שנמסר לביצוע העבירה.

8. בסעיף 57א לפקודת התעבורה, תשכ"א - 1961 נקבעה סמכות המשטרה להורות על איסור שימוש מנהלי ברכב, לתקופה מוגבלת, וזאת ברשימה סגורה של עבירות המפורטות בתוספת השביעית לפקודת התעבורה. העבירות לכאורה המיוחסות לנהג הרכב, אינן נמנות על העבירות בתוספת השביעית ולפיכך אין סמכות לאסור "מנהלית" את השימוש ברכב.

9. התכלית החקיקתית של סעיף 57א לפק"ת היא למנוע מסוכנות מידית הנובעת מביצוע עבירות (שבתוספת השביעית) ולהרתיע נהגים. התכלית ההרתעתית כשלעצמה נלמדת מהעובדה כי ניתן להשבית רכב שבעליו לא עבר כלל את העבירה ולא נשקפת ממנו כנהג בעצמו כל מסוכנות (ראו: ב"ש 22261/09 **ריבוח נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 17.12.09)).

10. בשונה מתכלית "**איסור השימוש**" שבפקודת התעבורה, תכלית "**תפיסת חפץ**" על פי סעיף 32 לפסד"פ אינה למטרת הרתעה. לסעיף 32 לפסד"פ תכלית מניעתית ביחס לחפץ העשוי לשמש לביצוע עבירה שטרם נעברה; תכלית זו יכולה להיות תכלית ראייתית - הצגת החפץ בהליך משפטי עתידי באופן בו החשוד לא יוכל לגרום לשיבוש הראייה; או תכלית של חילוט, אם החפץ ניתן כשכר בעד ביצוע עבירה או כאמצעי לביצועה.

11. תפיסת הרכב בוצעה במקרה זה על ידי משטרת ישראל בסמכות בהתאם לסעיף 32 לפסד"פ, לאור העובדה שמדובר בחפץ באמצעותו בוצעה עבירה, וכן קיים חשש (על פי ניסיון העבר) כי תבוצע בו עבירה גם בעתיד.

12. החזקת הרכב למטרת הבטחת חילוט עתידי, נעשתה אף היא בסמכות מאחר ובכתב האישום נמסרה הודעה על כוונת המאשימה לעתור לחילוט הרכב באם תתקבל הרשעה בסיום ההליך.

סמכות בית המשפט להורות על חילוט החפץ שנתפס, לאחר הרשעה, קבועה בסעיף 39 לפסד"פ, לגבי אדם המורשע שהוא **בעל החפץ** וכן בסעיף 39(ב) לפסד"פ לגבי חפץ שנמסר מהבעלים לאדם המורשע כשהתפוס נמסר כשכר או **כאמצעי לביצוע העבירה**.

ומן הכלל אל הפרט:

13. השאלה שבפני היא קביעת חלופת תפיסה. חלופת התפיסה צריכה להתאים לעילת התפיסה. במקרה דנן, עילת התפיסה כפולה, הן לפי סעיף 32 והן לפי סעיף 39(ב) לפסד"פ. החלופה הנבדקת לצורך הבטחת העילה לפי סעיף 32 לפסד"פ במקרים רבים "פחותה" ואינה דורשת הפקדת ערבות כספית בשיעור של חלק משווי הרכב. החלופה המתאימה במקרים בהם עילת התפיסה היא הבטחת אפשרות

לחילוט עתידי של הרכב הינה לרוב "חמורה" יותר מטבע הדברים, לרוב נדרשת נוסף לשעבוד ואיסור דיספוזיציה גם הפקדת ערבות כספית.

14. הצדדים חלוקים לגבי גובה הערבות הכספית. ב"כ המשיבה עתרו להפקדה בגובה 30% משווי המוערך של הרכב (הפקדת ₪ 52,000) וב"כ המבקשת הסכים להפקדה של 5,000 ₪.

15. במקרה דנן, יש לשים לב כי העבירות לכאורה מיוחסות לנהג הרכב שאינו הבעלים של הרכב. המשטרה חקרה את הנהג שהוא אכן בעלה של המבקשת, אולם לא העמיקה בחקירתה ולא חקרה את הנהג או את המבקשת לגבי מעורבות המבקשת שישבה ברכב, בעבירות שבוצעו. על מנת להעריך את הסיכוי כי ביהמ"ש יורה על חילוט הרכב בסיום ההליך, השאלה שיש להתייחס אליה היא מקור הסמכות לחילוט הרכב במקרה זה, לפי סעיף 39(ב) לפסד"פ, היינו האם ניתן יהיה בסיום המשפט לקבוע כי הרכב נמסר על ידי המבקשת לבעלה, בנסיבות בהן ישבה בעצמה ברכב בעת ביצוע העבירות - כדי שישמש אותו כאמצעי לביצוע העבירה.

16. הנה כי כן, על מנת שביהמ"ש יורה על חילוט הרכב בבוא היום, יהיה על המאשימה להוכיח כי הרכב נמסר על ידי המבקשת לבעלה, על מנת שזה יבצע עבירות תעבורה וינהג במהירות מופרזת. הטענה כי המבקשת ישבה ברכב ויש לה שליטה על בעלה ולא מנעה את העבירות מבעלה, דורשת אף היא ברור ראיתי ובשלב זה די אם עולה שאלה ביחס לאופי ה"מרות" אם בכלל, שיש למבקשת על בעלה בסיטואציה המורכבת. לעניין זה לכל הפחות ניתן לקבוע בזהירות כי קיימת שאלה לגבי "עוצמת" הראיות הקיימות בכדי לשכנע כי הרכב נמסר על ידי המבקשת לבעלה מראש, כאמצעי לביצוע העבירה.

17. ב"כ המבקשת מעלה טענה לגבי סמכות המשטרה להחזיק ברכב לאחר 50 ימי תפיסה מאחר ולטענתו לא ניתנה כל הודעת תפיסה או הוראה כתובה על ידי קצין משטרה ביחס לתפיסת הרכב ובכך נפל פגם מהותי המאין את סמכות המשטרה להמשיך ולהחזיק ברכב.

הסנגור המלומד לא הפנה בטיעונו למקור החוקי או לנוהל הדורש "טופס תפיסה" שכזה ואף המשיבה לא מכירה נוהל כזה. ב"כ המשיבה טוענת כי די בקיומה של עילת תפיסה המתגבשת על פי חוק, וכי אין חובה חוקית להודיע בטופס מסוים על התפיסה. דבר התפיסה ידוע לנהג ולמבקשת וכן נמסרה הודעה בכתב האישום על הכוונה לבקש חילוט הרכב בסיום ההליך.

18. לאחר שעיינתי בדבר, לא מצאתי כי נפל פגם מהותי כפי שטוען הסנגור המכובד, ושוכנעתי כי קיימת עילה לתפיסת הרכב כמפורט. החזקת הרכב במשטרה ידועה למבקשת כמו גם הכוונה לבקש חילוט וההתנגדות להחזרתו לידיה עד לתום ההליכים. מכאן אף הבקשה שבפני.

19. סיכומי של דבר, אני קובע כי התפיסה בוצעה בסמכות וכדין וכן קיימת עילה להחזקת הרכב התפוס הן לפי ס' 32 והן לפי ס' 39(ב) לפסד"פ. בהתאם לחוק ולכללים שנקבעו בפסיקה יש לגשת כעת לבחינת חלופת תפיסה אפשרית.

המשך התפיסה בידי המשטרה ובחינת חלופת "תפיסה":

20. אין ספק כי המשך החזקת התפוס פוגעת בזכות הקניין של הבעלים. הכלל הוא שעל המדינה להציג

תשתית ראייתית מספקת, על-פיה ניתן יהא לקבוע אם אמנם האמצעי של המשך התפיסה הינו מידתי (בש"פ 498/01 עריפה עמאש נ' מדינת ישראל פד"י נה(3) 241).

21. התפיסה פוגעת, מעצם מהותה, בזכות האדם לקניין. לפיכך, בביצוע סמכות התפיסה יש לאזן בין מידת הפגיעה בקניינו של אדם ההכרחית כדי להגשים את תכלית ההליך הפלילי, לבין הצורך בהשגת האינטרס הציבורי הטמון בהחזקת המשטרה בחפץ הנגוע בכתם העבירה, או אמור לשמש ראייה במשפט [בש"פ 555/07 יחיא נ' משטרת ישראל (פורסם בנבו)(06.03.07)]. עוד נקבע כי הצורך באיזון ראוי כאמור קיים לא רק בשלב התפיסה גופו, אלא גם לאחר מכן, וכל עוד המשטרה מחזיקה בתפוס, וכן בשלב שבו יש להכריע אם יש מקום לשחרור החפץ.

22. הגישה הרווחת היא כי ראוי לנקוט ככל הניתן בחלופות תפיסה והחזקה של רכוש בטרם הרשעה (ראו: בש"פ 3159/00 רבין נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 30.05.00)).

כשם שלעניין מעצר תיבחן השאלה האם קיימת עילת מעצר, ואם כן, האם ניתן להגשים את תכליתו באמצעות חלופה שפגיעתה פחותה, כך גם בעניינו בהקשר להחזקתו של חפץ תפוס יש לבחון האם קיימת "חלופת תפיסה" אשר תגשים את מטרת התפיסה שפגיעתה פחותה בזכות הקניין של המבקשת שהינה בעלת הזכויות ברכב.

23. ברע"פ 1792/99 גאלי נ' משטרת ישראל, (פורסם בנבו) (10.06.99) עמד בית המשפט העליון על הצורך באיזון בין זכות הקניין לבין הזכות להמשיך להחזיק בתפוס וקבע כי:

"לא ייעלם מעינינו, כי המשך החזקת החפץ שנתפס בידי המשטרה יש בו כדי לפגוע בזכות הקניין של הבעלים - מעבר לפגיעה שהייתה בעצם התפיסה - ומכאן עשויה שתילמד חובה המוטלת על המשטרה - ועל בית-המשפט בשיבתו לביקורת על מעשי המשטרה - לבדוק ולמצוא לא אך אם תפיסת הנכס נעשתה לתכלית ראויה אלא גם אם המשך החזקת הנכס בידי המשטרה אינו פוגע בבעלים במידה העולה על הנדרש. לשון אחר: שומה עליו על בית-המשפט לבדוק ולמצוא אם קיימת חלופה אשר תשיג את תכלית "מעצרו" של הנכס, אך פגיעתה בבעל הזכות בנכס תהא פחותה מן הפגיעה בו אם תמשיך המשטרה ותחזיק בנכס".

ראוי לציין כי כשם שלטענות בדבר "כרסום" בראיות לכאורה בהליך מעצר, יש השפעה על החלטת המעצר עצמה ואף על חלופת המעצר, וכן עצמת הראיות נבדקת במסגרת בחינת "מקבילית הכוחות" הרלוונטית להחלטות מעצר, כך גם לעניינו, עצמת הראיות ובמיוחד "מה הסיכוי" (ככל שניתן להעריך) כי בסיומו של ההליך אכן יורה ביהמ"ש על פי בקשת המאשימה על חילוט הרכב, יש להם השפעה על אופי החלופה שיש לקבוע לתפיסת הרכב.

סיכום והחלטה:

24. הגעתי למסקנה כי תפיסת הרכב ואף החזקתו בידי המשטרה היו בסמכות וכי קיימת עילה כאמור להמשך תפיסת הרכב זאת למטרות ולתכלית הקבועים בהוראות סעיפים 32 ו- 39(ב) לפסד"פ, כמובא לעיל בהרחבה.

25. הגעתי למסקנה כי ניתן להגשים את תכלית התפיסה, באמצעות חלופת תפיסה (כפי שיפורט) וזאת תוך פגיעה פחותה בזכות הקניין של המבקשת. שיקול מרכזי לאופי ומהות חלופת התפיסה שמצאתי כמתאימה במקרה זה, הוא עוצמת הראיות ביחס לעילת התפיסה לשם בקשת חילוט עתידי של הרכב על פי ס' 39(ב)

כאמור, בראי העובדה כי החשוד אינו בעל הרכב.

26. חלופת התפיסה תקבע לפיכך בהתאם לנסיבות ובהלימה לקשר בין התפוס למבקשת, ועל פי הערכתי כמתואר את סיכויי החילוט של הרכב בבוא היום, כמפורט.

27. יש להוסיף כי קודם לדיון קבלתי עמדות הצדדים (בכתב) וכי סעיף המחלוקת היחיד בין ב"כ הצדדים היה לעניין גובה הערבות שעל המבקשת להפקיד. ב"כ המשיבה עתרו להפקדה בגובה 30% משווי הרכב (הפקדת ₪ 52,000) וב"כ המבקשת הסכים להפקדה של 5,000 ₪.

גם לאחר שהצעתי כי הצדדים יטענו רק לעניין זה, ויותירו את ההכרעה בעניין סכום הערבות להחלטת ביהמ"ש, סירבה נציגת המשיבה להצעה זו בתוקף ועמדה על עמדתה שהיא בבחינת "הכול או כלום". לדבריה מאחר ואינה מסכימה לרדת מסכום ההפקדה שציינה, הנהוג על פי פסיקה שבידה (שהגישה לעיוני) הרי עמדתה היא לחילוט הרכב בעין ללא חלופה.

28. סיכומי של דבר ניתנה החלטתי המפורטת כאמור, בתקווה שתלמד. בשולי ההחלטה מצאתי להפנות הצדדים להחלטת סגן הנשיא כב' השופט נאיל מהנא, מביהמ"ש לתעבורה בירושלים בתיק פ"ל **6566-06-13 מ"י נ' נבולטי** (28.08.13) (פורסם בנבו), בה נדחתה עתירה לחילוט רכב (בעבירות נהיגה בפסילה וללא ר.נ), ובמיוחד לניתוח הסוגיה של חילוט רכב בעבירות תעבורה, סמכות ותכלית, ואף התייחסות ל-2 הצעות חוק בעבר שנועדו להסדרת חילוט רכב בעבירות "תעבורה", שלא התקבלו.

29. **אני מורה לפיכך על החזרת הרכב התפוס לידי המבקשת בכפוף לעמידת המבקשת בתנאים הבאים, אשר יחולו עד לתום ההליכים המשפטיים בקשר עם התפוס, רכב "סקודה" מ.ר. 626-46-101:**

- א. המצאת אישור על רישום שעבוד של הרכב ברשם המשכונות, לטובת מדינת ישראל.
- ב. המצאת אישור על רישום שיעבוד של פוליסת הביטוח המקיף של הרכב אצל מבטחת הרכב, לטובת מדינת ישראל.
- ג. המצאת אישור על רישום איסור העברת בעלות ו/או דיספוזיציה של הרכב לכל גורם אחר פרט למדינת ישראל, במשרד הרישוי.
- ד. חתימת המבקשת על התחייבות עצמית על סך של 30,000 ₪, שלא תמכור ולא תשעבד ולא תוציא מרשותה את הרכב, בכל דרך אחרת, וכי אם יינתן עליו צו חילוט תמסור את הרכב למשטרה תוך 48 שעות מעת המצאת הצו לידה.
- ה. הפקדת ערבון, במזומן או בערבות בנקאית בסך של 20,000 ₪ לטובת מדינת ישראל.
- ו. חתימת הנאשם או בא כוחו בתיק העיקרי על הצהרה, על פיה הנאשם מוותר במשפטו על כל טענת הגנה מצדו, הקשורה עם מבנה הרכב או מערכות הרכב או טענה לגבי אפשרות טכנית של הרכב לנסוע במהירות כפי שנמדדה ומיוחסת לנהג בכתב האישום.
- ז. בוחני המשטרה רשאים לעכב החזרת הרכב משך 24 שעות נוספות - על מנת להשלים כל תיעוד חזותי או מקצועי אחר על ידם המיועד לשמר את הראיות למשפט.

זכות ערר כחוק.

מזכירות תעביר העתק ההחלטה לצדדים באמצעות נט-המשפט.

ניתנה היום, ט"ז אדר תשפ"א, 28 פברואר 2021, בהעדר הצדדים.